

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

[§. VI. An quis obligetur ad accusandum, & utrùm accusator desistere
possit ab accusatione inchoata?]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

sed etiam ab exceptione voluntaria & spontanea, si contra talem inimicum excipiant. *c. Meminimus 13. h. t.*

§. IV.

An Monachi seu religiosi possint criminaliter accusare suum Prælatum.

Responderetur affirmativè, juxta *c. Ex parte 11. h. t.* quia taliter accusando censetur Religiosus procurare utilitatem Monasterij, cujus interest non habere Prælatum malum, ita ut, si proprium peculium non habeat accusator, ex rebus Monasterij expensæ ad litem talem suppeditari debeant. Sicuti autem ab obedientia accusati non absolvitur per talem accusationem accusator, ita nec admitti debet ad accusandum, nisi post præcedentem summariam causæ cognitionem, ut appareat, quo zelo ad accusandum moveatur, alios verò extraneos accusare non possunt Monachi, nisi Monasterij intersit, & licentiam habeant Prælati.

§. V.

An Iudex ex officio repellere possit Accusatorem inhabilem, seu non idoneum, etiamsi pars nihil contra illum excipiat?

Responderetur affirmativè juxta *c. Si legitimus 1. h. t.* & hinc ante omnia inquirendam videtur de habilitate personarum, quæ litigare volunt in judicio; & quamvis Iudex ex officio in bonum reipublicæ repellere possit tales inhabiles, non potest tamen Episcopus familiares

suos, qui ipsum accusare volunt, per exceptionem criminis repellere, si eorum tequam se ab eis accusandum cogitaret, à sua familiaritate non amoveret, videatur jam reprobare eorum monachos prius approbavit. *c. Nulli 1. h. t.* tamen nec per officium Judicis, nec per exceptionem accusati repulsi sunt ad accusando inhabilis de se accusator, processus accusationis tenet, & effectum habebit, ut testatur communis opinio.

§. VI.

An quis obligetur ad accusandum, & utrum accusator desistere possit ab accusatione inchoata?

Ad primam quæstionem non posse interdum contingere, ut in comen in spirituale, vel temporale dicitur Reipublicæ vergat, quod per jurisdictionem seu canonicam denuntiationem averti non potest, ad accusandum quis teneatur, si cumen legitime probare possit, ne suspicioni calumniæ obijciat (cùm pars teneatur, etiam suo proprio incommodo aliquo, bono communi prospicere) de aliis vero criminibus, quæ non tendunt in bonum publicum Reipublicæ, nemo cogitur vitus accusare.

Ad secundam quæstionem non potest quidem accusatorem ante litem inchoatam, in causa criminali, ab accusando desistere, casu quo accusare non reoritur; non posse tamen licet post litem inchoatam, per Libelli obligationem, sine consensu Judicis, sepe ipsius etiam obligatus manet ad probandum, vel ad p-

nam subeundam) nisi postmodum se er-
râsse deprehendat, si falsò putando reum
esse criminis alterum, qui tamen non
est; ita tamen, ut si semel ab accusando
desistit, non audiatur amplius, si de eo-
dem crimine reum accusate postmodum
velit. *c. Licet. 14. h. 1.*

§. VII.

*De personis, quæ criminaliter ac-
cusari possint, vel non possint.*

Generaliter loquendo, omnes delin-
quentes, de criminibus quibuscun-
que accusari possunt, tam liberi, quàm
servi, sine sexûs differentia, tam pube-
res, quàm impuberes, modò usum rati-
onis habeant ad delinquendum, nisi
vel ratione absentia, vel ratione supre-
mæ dignitatis, vel saltem ad tempus ac-
cusari prohibeantur (bono publico ge-
neraliter illam exigente) ita tamen,
ut accusatus de aliquo crimine, & post-
modum absolutus, non possit de eodem
hoc crimine iterum accusari. *c. De his
6. h. 1.* ne semper in periculo versetur suæ
innocentiæ impugnandæ accusatus, &
absolutus, nisi tantùm ab observatione
iudicii absolutus fuisset, propter inepti-
tudinem libelli, aut illegitimum accusa-
torem, quo in casu alius accusator ad-
mittitur; prout etiam admittitur alius
accusator de eodem crimine, si probave-
rit primum cum accusato collusisse, &
sic absolutionem obtentam fuisse; aut si
suam, suorumque injuriam prosequatur
secundus accusator, & probet, saltem
per juramentum primam accusationem
se ignorasse; vel si criminaliter ad vin-
dictam publicam agat secundus accusa-
tor, cum primus tantùm civiliter ad

proprium interesse egerit, &c. plures ca-
sus videri possunt apud Auctorem h. §.

§. VIII.

*An in causis & judiciis criminali-
bus Procurator admitti possit, ac
debeat?*

Regulariter non admittitur Procura-
tor, si criminaliter agatur, ad accu-
sandum (quamvis enim pœna talionis
in accusatore deficiente hodie non sit in
usu, puniti tamen potest juxta arbitrium
iudicis, accusator calumnians aut defi-
ciens) imò nec ad defendendum ad-
mittitur. *can. 2. can. 5. q. 3. & c. Veniens
15. junctâ Glossâ V. criminalib. 1.* si aga-
tur ad pœnam capitalem vel aliam cor-
poralem, quam reus, si de crimine con-
demnetur, subire debet, ne iudicium
tale reddatur elusorium. Ad excusandam
tamen principalis absentiam, & dilato-
rias exceptiones opponendas, quæ ante
litis contestationem proponuntur, ad-
mitti potest, ut ex *c. c. Veniens* colligitur.
Prout etiam admitti potest in causis cri-
minalibus, in quibus non infligenda ve-
nit pœna corporalis, sed pecuniaria, re-
legationis, incarcerationis, aut alia similis;
vel si ob impossibilitatem facti, aut juris
impedimentum, reus principalis per se
comparere coram Iudice non potest.
Videantur alii casus apud Auctorem h. §.

§. IX.

*De modo procedendi observando
in iudicio criminali accusatorio.*

Si utraque pars tam accusator, quàm
reus, sit præsens in iudicio, eodem
modo proceditur in causa criminali,
quomodo in Civili, nisi quòd in libellis